

Potreby a príležitosti pre zariadenia poradenstva a prevencie a špeciálne výchovné zariadenia

Autori: K. Kupcová, A. Alscher a kolektív

Obsah

ZOZNAM SKRATIEK.....	3
ÚVOD.....	4
1. POTREBY ZARIADENÍ PORADENSTVA A PREVENIE A ŠPECIÁLNYCH VÝCHOVNÝCH ZARIADENÍ....	5
1.1 Analýza potrieb	5
1.2 Identifikované potreby.....	6
2. PROJEKTOVÉ PRÍLEŽITOSTI PRE ZARIADENIA PORADENSTVA A PREVENIE A ŠPECIÁLNE VÝCHOVNÉ ZARIADENIA	8
2.1 Potreby a projektové príležitosti.....	8
2.2 Projektové výzvy a programy	11
2.3 Zoznam užitočných linkov na zdroje projektových výziev a grantových programov	13
2.4 Príklady projektov programu Erasmus+.....	14
3. PODPORNÉ NÁSTROJE NA PRÍPRAVU PROJEKTOV	16
ZÁVER	18

ZOZNAM SKRATIEK

CPP	centrum poradenstva a prevencie
CPPPaP	centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
CŠPP	centrum špeciálno-pedagogického poradenstva
DC	diagnostické centrum
DOP	dopytovo orientovaný/-é projekt/projekty
DOV	dopytovo orientovaná/-é výzva/výzvy
LVS	liečebno-výchovné sanatórium
Mapovanie potrieb	Mapovanie potrieb v školských zariadeniach VPaP a ŠVZ
Mapovanie pripravenosti na štandardy	Mapovanie pripravenosti na implementáciu štandardov
MDP	multidisciplinárny prístup
MDaV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NP Štandardy	Národný projekt Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce
OP Slovensko	Operačný program Slovensko
OZ	odborný zamestnanec
PaP	poradenstvo a prevencia
PZ	pedagogický zamestnanec
POaO	Plán obnovy a odolnosti
RC	reedukačné centrum
systém PaP	systém poradenstva a prevencie
systém VPaP	systém výchovného poradenstva a prevencie
ŠCPP	špecializované centrum poradenstva a prevencie
ŠVZ	špeciálne výchovné zariadenie/-a
ÚV SR	Úrad vlády SR
VÚDPaP	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
ZPP	zariadenie/zariadenia poradenstva a prevencie

ÚVOD

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (ďalej len VÚDPaP) v rámci národného projektu *Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce* (ďalej len *NP Štandardy*) poskytol zariadeniam poradenstva a prevencie (ďalej len ZPP) a špeciálnym výchovným zariadeniam (ďalej ŠVZ) cieľnú podporu zameranú na ich inštitucionálny rozvoj v súvislosti s implementáciou štandardov odborných činností. Cieľná podpora inštitucionálneho rozvoja zariadení v súvislosti s implementáciou štandardov bola realizovaná so zámerom prispieť k splneniu hlavného cieľa *NP Štandardy*, a to vytvoriť, nastaviť, overiť a multiplikovať výkonové a obsahové štandardy pre efektívne fungujúci systém výchovného poradenstva a prevencie založený na multidisciplinárnom prístupe k inklúzii (po zmenách v sieti, v zmysle novely zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní, systém poradenstva a prevencie a špeciálne výchovné zariadenia).

V súvislosti s cieľnou podporou inštitucionálneho rozvoja zariadení boli vytvorené viaceré podporné nástroje, ktoré budú pre zariadenia dostupné aj v budúcnosti s cieľom zlepšiť spôsobilosti vedenia a odborných zamestnancov zariadení v oblasti prípravy projektových návrhov pri zapojení sa do projektových výziev/grantov/dopytovo orientovaných výziev (ďalej len DOV). Jedným z týchto podporných nástrojov je dokument *Potreby a príležitosti pre zariadenia poradenstva a prevencie a špeciálne výchovné zariadenia*.

Cieľom dokumentu je poskytnúť ZPP a ŠVZ jednoduchý prehľad potrieb zistených analýzou potrieb v ZPP a ŠVZ s prepojením na projektové príležitosti. V rámci analýzy potrieb boli zrealizované Mapovanie potrieb a Mapovanie pripravenosti na implementáciu štandardov v systéme výchovného poradenstva a prevencie a špeciálnych výchovných zariadeniach. Hlavné potreby ZPP a ŠVZ identifikované v rámci Mapovania potrieb a Mapovania pripravenosti na implementáciu štandardov čitateľovi stručne predstavuje prvá kapitola.

Príležitosti na naplnenie identifikovaných potrieb zariadení sa hľadali prioritne prostredníctvom aktuálnych a plánovaných projektových a dopytovo orientovaných výziev z Plánu obnovy a odolnosti (ďalej len POaO) a Operačného programu Slovensko (ďalej len OP Slovensko). Identifikované potreby zariadení, kategorizované do troch oblastí (Ľudské zdroje, Vzdelávanie a Materiálno-technické zabezpečenie), sú v Tabuľke 2 prepojené s príležitosťami, ktoré sú obsahom aktuálnych a plánovaných projektových výziev/DOV z programov OP Slovensko a POaO. Druhá kapitola bližšie oboznamuje čitateľa s projektovými výzvami a programami v súlade s OP Slovensko a POaO. Ďalšou možnosťou, ako naplniť zistené potreby zariadení, boli aj menšie grantové a projektové výzvy. V danej súvislosti táto kapitola obsahuje aj užitočné linky odkazujúce na vyhlasovateľov vybraných výziev a grantov. Súčasťou kapitoly sú aj príklady projektov programu Erasmus+, ktoré vznikli ako inšpirácia pre možné zapojenie ZPP a ŠVZ do výziev na podanie žiadosti o grant v rámci programu Erasmus+. V tretej kapitole prinášame prehľad a stručné informácie o ďalších podporných materiáloch, dokumentoch a výstupoch VÚDPaP vytvorených v rámci *NP Štandardy* s cieľom podporiť prípravu a realizáciu projektov.

1. POTREBY ZARIADENÍ PORADENSTVA A PREVENIE A ŠPECIÁLNYCH VÝCHOVNÝCH ZARIADENÍ

1.1 Analýza potrieb

Identifikácia potrieb ZPP a ŠVZ bez rozdielu zriaďovateľa na celoslovenskej úrovni bola realizovaná prostredníctvom Mapovania potrieb a Mapovania pripravenosti na implementáciu procesných, obsahových, výkonových a materiálno-technických štandardov na úrovni zariadení PaP a ŠVZ. Mapovania sa uskutočnili v súčinnosti s ôsmimi regionálnymi projektovými centrami (ďalej len RPC). Hlavným poslaním RPC vo vzťahu k implementácii štandardov bolo zabezpečovať kooperáciu so zariadeniami systému poradenstva a prevencie a špeciálnych výchovných zariadení bez rozdielu zriaďovateľa. Ich úlohou bolo poskytovať ciele podporu zariadeniam pri zapojení sa do analýzy potrieb, motivovať zariadenia pri zapojení sa do dopytovo orientovaných výziev, podporiť disemináciu štandardov a sieťovanie zariadení, spolupracovať pri realizácii vzdelávacích aktivít a pracovných stretnutí v regióne, sumarizácii odborných podkladov a príprave modelových dopytovo orientovaných projektov a iných podporných nástrojov vyplývajúcich z potrieb zariadení v rámci ich inštitucionálneho rozvoja.

Mapovanie potrieb v školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie a špeciálnych výchovných zariadeniach bolo zrealizované v období december 2019 – apríl 2020. Cieľom mapovania bolo získať informácie o potrebách vybraných zariadení systému výchovného poradenstva a prevencie v regiónoch.

Do Mapovania potrieb bolo zapojených 62 školských zariadení, v tom čase výchovného poradenstva a prevencie a špeciálnych výchovných zariadení bez rozdielu zriaďovateľa, z celkového počtu 256 zariadení na Slovensku. Do Mapovania potrieb bolo konkrétne zapojených 21 CPPPaP (z toho 1 súkromné zariadenie a 20 štátnych zariadení), 26 CŠPP (z toho 1 cirkevné zariadenie, 18 štátnych a 7 súkromných zariadení) a 15 ŠVZ (z toho 7 RC, 5 LVS a 3 DC).

Na zber dát bola použitá dotazníková metóda v kombinácii s pološtruktúrovaným rozhovorom, ktorého obsah tvorili otvorené a uzavreté otázky. Na vyhodnotenie dotazníkov boli použité kvalitatívne a kvantitatívne metódy. Výstupy boli spracované do interného dokumentu *Súhrnné zhrnutie z mapovania potrieb v školských zariadeniach VP a ŠVZ*.

Mapovanie pripravenosti na implementáciu štandardov sa realizovalo v období október 2020 – marec 2021. Mapovanie pripravenosti bolo smerované na poskytnutie podpory zariadeniam v systéme výchovného poradenstva a prevencie, ktorej cieľom bola implementácia procesných štandardov, príprava a špecifikácia obsahových a výkonových štandardov, ako aj potrebného materiálno-technického zabezpečenia.

Mapovanie pripravenosti prebiehalo na území celého Slovenska v 160 zariadeniach systému VP a ŠVZ bez rozdielu zriaďovateľa. Z celkového počtu zapojených zariadení bolo 64 CPPPaP (z toho 5 súkromných zariadení a 59 štátnych zariadení), 84 CŠPP (z toho 51 štátnych zariadení, 32 súkromných zariadení a 1 cirkevné zariadenie) a 12 ŠVZ (z toho 7 RC, 3 LVS a 2 DC).

Na zber dát bola použitá dotazníková metóda v kombinácii s pološtruktúrovaným rozhovorom, ktorého obsah tvorili okruhy otvorených otázok. Zozbierané dáta boli vyhodnotené v HPC internými expertmi a vo finálnej fáze participovali aj RPC. Dotazníky boli vyhodnotené kvantitatívne a kvalitatívne a následne interpretované do dokumentu *Zhrnutie Mapovania pripravenosti v školských zariadeniach VP a ŠVZ*, ktorý má interný charakter.

Jedným z cieľov oboch mapovaní bolo prepojenie identifikovaných potrieb s nastavením špecializovanej DOV s cieľom podporiť inštitucionálny rozvoj zariadení v súvislosti s implementáciou štandardov. Táto výzva nebola počas trvania NP *Štandardy* vyhlásená a z uvedených dôvodov sa hľadali alternatívne možnosti zapojenia zariadení do dostupných projektových výziev. Z obidvoch mapovaní vznikol dokument *Kľúčové zistenia z Mapovania potrieb školských zariadení VP a ŠVZ a z Mapovania ich pripravenosti na implementáciu štandardov*, ktorý má interný charakter.

1.2 Identifikované potreby

Identifikované potreby z oboch zrealizovaných mapovaní v poradenských a špeciálnych výchovných zariadeniach boli kategorizované do troch hlavných oblastí, a to ľudské zdroje, vzdelávanie a materiálno-technické zabezpečenie (ďalej len MTZ).

- **Ľudské zdroje:** Mapovaniami bola v zariadeniach potvrdená dlhodobá pretrvávajúca personálna poddimenzovanosť. Zariadenia vnímajú potrebu posilnenia pracovných pozícií navýšením odborných zamestnancov. Zariadenia potrebujú prijať nových zamestnancov, zmeniť čiastočné úväzky na plné a navýšiť finančné prostriedky na pokrytie personálnych nákladov. Zároveň sa potvrdil nedostatok odborníkov na trhu práce v konkrétnych oblastiach (najmä úzko špecializovaných na jednotlivé druhy zdravotného znevýhodnenia, napr. logopéd). Zariadenia nemajú dostatočné skúsenosti s projektovým riadením ani časový priestor venovať sa vyhľadávaniu vhodných projektových výziev tak, aby si mohli pokryť svoje potreby spojené s výkonom odborných činností a zameraných na svoj inštitucionálny rozvoj.
- **Vzdelávanie:** Mapovaním pripravenosti v oblasti vzdelávania bola zaznamenaná potreba navýšiť časovú dotáciu na vzdelávanie zamestnancov, finančné prostriedky na vzdelávanie, vytvoriť koncepciu v oblasti vzdelávania a poskytnúť systematickú podporu zo strany štátnych inštitúcií. Pracovníci zariadení pociťujú v systéme nedostatočnú ponuku kvalitných vzdelávacích aktivít týkajúcich sa súčasných výziev odbornej praxe. Osobitnou kategóriou vzdelávania sú dlhodobé výcviky a supervízia odborných zamestnancov, ktoré sú veľmi náročné finančne i časovo ako pre OZ, tak aj pre celé zariadenie. Ďalšími prekážkami pri vzdelávaní zamestnancov sú vzdialenosť a zlá regionálna dostupnosť.
- **Materiálno-technické zabezpečenie:** Obidve mapovania potvrdili, že táto oblasť je finančne poddimenzovaná (Tabuľka 1). Zariadenia sa v rámci výkonu odborných činností potrebujú vybaviť štandardizovanými diagnostickými nástrojmi/testami s aktuálnymi normami, metódami a metodikami a tiež zabezpečiť/modernizovať informačno-komunikačné technológie. Priestorové zabezpečenie považujú za nevyhovujúce. Potrebujú rozšíriť a vybaviť nábytkom kancelárske priestory, zabezpečiť väčšie miestnosti pre skupinové aktivity, ako napr. multidisciplinárne stretnutia, porady, skupinové aktivity, a zariadiť terapeutické miestnosti. ŠVZ, hlavne RC, sú umiestnené často v starých budovách, potrebujú finančné prostriedky na rekonštrukciu budov a priestorov na zlepšenie kvality bývania detí. Ďalej zariadenia potrebujú dobudovať bezbariérový prístup kvôli lepšej prístupnosti pre klientelu a zakúpiť služobné autá nevyhnutné na výkon práce v teréne.

Tabuľka 1 Prehľad najfrekvencovanejších potrieb zariadení PaP a ŠVZ identifikovaných v rámci Mapovania potrieb a Mapovania pripravenosti na štandardy

ĽUDSKÉ ZDROJE (navýšenie zamestnancov v rámci pracovných pozícií)	
špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pedagóg, kariérový poradca, vychovávateľ, projektový manažér, administratívny pracovník, pracovník prvého kontaktu, IT špecialista	
VZDELÁVANIE (skvalitnenie vzdelávacej ponuky)	
Krátkodobé vzdelávanie	vzdelávanie IKT, projektové riadenie, strategické plánovanie, adaptačné vzdelávanie

Dlhodobé vzdelávanie a výcviky	dlhodobé terapeutické výcviky vo vybraných smeroch, sociálno-psychologické výcviky, supervízia, prevencia, výcviky v diagnostických metódach a odborných postupoch pri práci s deťmi s rôznymi druhmi znevýhodnenia, vzdelávanie v krízovej intervencii, rozvoj manažérskych zručností, práca s rodinou, vzdelávanie v oblasti metodického vedenia OZ v školách a školských zariadeniach, kariérové poradenstvo, syndróm vyhorenia
MTZ (zlepšenie vybavenosti a zabezpečenie nástrojov potrebných na poskytovanie odborných činností)	
Informačno-komunikačné technológie	PC, mobilné telefóny, tablety, interaktívne tabule, multifunkčné zariadenia, softvérové vybavenie, kamery
Diagnostické nástroje s aktuálnymi normami	štandardizované diagnostické nástroje/testy v inom ako materinskom jazyku, kariérové poradenstvo – napr. COMBI (získanie nových, resp. obnovenie skončených licencií), diagnostika školskej zrelosti s aktuálnym škálovaním, aktuálna diagnostika porúch učenia, diagnostika porúch aktivity a pozornosti, diagnostika jemnej a hrubej motoriky, špeciálno-pedagogická diagnostika, raná diagnostika, diagnostika porúch správania u detí predškolského veku, škála adaptívneho správania, elektronické verzie jednotlivých diagnostických nástrojov a iné diagnostické nástroje podľa potrieb zariadení
Terapeutické/reedukačné pomôcky	terapeutické pomôcky špecializované na rôzne druhy znevýhodnenia (napr. sluchové, zrakové znevýhodnenie), montessoriovské pomôcky, pomôcky na reedukáciu porúch učenia, biofeedback, didaktické hračky a pomôcky, terapeutické pomôcky podľa potrieb zariadení, odborná literatúra
Priestorové zabezpečenie	kancelárie – rozšírenie priestorov a vybavenie/modernizácia nábytku, detský kútik, herňa, archív, čakáreň, zasadacia miestnosť, fyzioterapeutická miestnosť, terapeutická miestnosť, multisenzorická miestnosť, bezbariérový prístup, parkovisko, knižnica
Rekonštrukcia budov	zateplenie, výmena okien, oprava strechy, výťah, prístavba, nadstavba, kontajnerové priestory
Iné	služobné autá na výkon odbornej práce v teréne a prostriedky na prevádzkovú réžiu

Podrobný prehľad zistení o potrebách zariadení prináša interný dokument VÚDPaP *Kľúčové zistenia z Mapovania zariadení VP aP a ŠVZ a z Mapovania ich pripravenosti na implementáciu štandardov*. Obsahuje aj návrhy a odporúčania na podporu kvality odborných činností, ich dostupnosť a prístupnosť. Tieto návrhy sú v dokumente prepojené s aktuálne prebiehajúcou tvorbou politík a rozhodnutí týkajúcich sa transformácie systému poradenstva a prevencie, implementáciu Plánu obnovy a odolnosti, Stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní, príp. špecifikáciu a realizáciu potrieb cez implementáciu Operačného programu Slovensko 2021 – 2027. V nadväznosti na potreby zistené v mapovaniach boli vytvorené aj návrhy dopytovo orientovaných výziev a argumentačný materiál na podporu oblasti vzdelávania.

2. PROJEKTOVÉ PRÍLEŽITOSTI PRE ZARIADENIA PORADENSTVA A PREVENIE A ŠPECIÁLNE VÝCHOVNÉ ZARIADENIA

Projektové príležitosti sú jednou z možností, ako si vedia zariadenia PaP a ŠVZ naplniť svoje potreby. Jednou z kľúčových úloh RPC v súvislosti s napĺňaním identifikovaných potrieb zariadení bolo viesť vedenie a odborných zamestnancov k uplatňovaniu efektívneho spôsobu napĺňania svojich potrieb prostredníctvom realizácie projektov. V tejto súvislosti prinášame potenciálnym žiadateľom súhrnný prehľad projektových výziev a programov OP Slovensko a POaO a iných užitočných odkazov na ďalšie projektové výzvy a granty. V kapitole čitateľ nájde aj prepojenie potrieb ZPP a ŠVZ na aktuálne príležitosti z OP Slovensko a POaO a príklady projektov v rámci programu Erasmus+ zameraných hlavne na podporu oblasti vzdelávania odborných zamestnancov.

2.1 Potreby a projektové príležitosti

Identifikované potreby zariadení, kategorizované do troch oblastí (ľudské zdroje, vzdelávanie a materiálo-technické zabezpečenie), sú v Tabuľke 2 prepojené s projektovými príležitosťami a vytvárajú potenciálny priestor, v ktorom je možné hľadať projektové výzvy. Tabuľka ponúka oblasť potrieb naviazaných na priority a opatrenia cez OP Slovensko a reformy naviazané na komponenty cez POaO.

Tabuľka 2 **Potreby a príležitosti pre ZPP a ŠVZ z OP Slovensko a POaO**

Zariadenia poradenstva a prevencie a špeciálne výchovné zariadenia		
Oblasť potrieb	ĽUDSKÉ ZDROJE	
OP Slovensko	Gestor	MŠVVaŠ SR
	Priorita	4P2 Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie
	Indikatívny harmonogram výziev 2023 : Podpora systému poradenstva a prevencie	
	Opatrenie:	ESO4.5. Zvýšenie kvality, inklúzie a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce okrem iného prostredníctvom potvrdzovania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií vrátane podnikateľských a digitálnych zručností a tiež prostredníctvom podpory zavádzania systémov duálnej odbornej prípravy a učňovskej prípravy.
POaO	Gestor	MŠVVaŠ SR
	Komponent	7: Vzdelávanie pre 21. storočie
	Investícia	2: Dobudovanie školskej infraštruktúry
	Investícia má za úlohu rozšíriť kapacity základných škôl v okresoch, ktoré nemajú zabezpečený optimálny prístup k vzdelaniu (dvojmenné prevádzky škôl). Dôraz sa bude klásť na školy s vysokým počtom detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Zároveň pre oblasti s vysokým počtom SZP detí budú na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti dobudované školské knižnice. Zabezpečenie novej infraštruktúry bude prebiehať niekoľkými formami – rozširovaním existujúcich kapacít, rekonštrukciou aj budovaním nových priestorov.	

Oblasť potrieb	VZDELÁVANIE	
OP Slovensko	Gestor	MŠVVaŠ SR
	Priorita	4P2 Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie
	Indikatívny harmonogram výziev 2023 : Podpora systému poradenstva a prevencie	
	<p>Opatrenie: RSO4.2. Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu,</p> <p>ESO4.5. Zvýšenie kvality, inklúzie a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce okrem iného prostredníctvom potvrdzovania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií vrátane podnikateľských a digitálnych zručností a tiež prostredníctvom podpory zavádzania systémov duálnej odbornej prípravy a učňovskej prípravy,</p> <p>ESO4.6. Podpora rovného prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu až po terciárnu úroveň a vzdelávanie a učenie dospelých vrátane uľahčovania vzdelávacej mobility pre všetkých a prístupnosti pre osoby so zdravotným znevýhodnením.</p>	
POaO	Gestor	MŠVVaŠ SR
	Komponent	6: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch
	Reforma	2: Definícia konceptu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí a žiakov a vypracovanie modelu nárokovateľných podporných opatrení vo výchove a vzdelávaní vrátane systému ich financovania
	Opatrenie upraví definíciu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov a podporí vytvorenie vertikálneho modelu nárokovateľných podporných opatrení. Uplatňovanie vybraných opatrení bude pilotne testované.	
	Reforma	3: Reforma systému poradenstva a prevencie a zabezpečenie systematického zberu dát v oblasti podpory duševného zdravia detí, žiakov a študentov
	Opatrenie predstavuje komplexnú reformu systému poradenstva a prevencie, ktorou bude zabezpečená dostupnosť, prístupnosť a kvalita odbornej starostlivosti pre dieťa/žiaka/študenta a jeho rodinu v súlade s najnovšími vedeckými a odbornými poznatkami implementovanými v praxi. Na reformu systému bude naviazaná aj reforma jeho financovania.	
	Gestor	MZ SR
Komponent	12: Humánna, moderná a dostupná starostlivosť	

	Investícia	4.2: Vzdelávanie odborníkov mimo rezortu zdravotníctva
	Cieľom je výrazne zvýšiť počet absolventov štúdia zodpovedajúceho špecializácií v klinickom študijnom programe medzi pracovníkmi v rezortoch mimo zdravotníctva a vyriešiť ich akútny nedostatok. Cieľ sa dosiahne dotovaným doplnením vzdelania súčasných poskytovateľov starostlivosti o duševné zdravie v podobe psychoterapeutických výcvikov a iných foriem odborného vzdelávania.	
Oblasť potrieb	MATERIÁLNO-TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE	
OP Slovensko	Gestor	MŠVVaŠ SR
	Priorita	4P2 Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie
	Indikatívny harmonogram výziev 2023: podpora kvality a dostupnosti poskytovanej starostlivosti v systéme poradenstva a prevencie prostredníctvom vybudovania a/alebo modernizácie terapeutických miestností vrátane ich vybavenia, podpora systému poradenstva a prevencie.	
	Opatrenie: RSO4.2. Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu.	
POaO	Gestor	MŠVVaŠ SR
	Komponent	6: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch
	Reforma	1: Zabezpečenie podmienok na implementáciu povinného predprimárneho vzdelávania pre deti od 5 rokov a zavedenie právneho nároku na miesto v materskej škole alebo u iných poskytovateľov predprimárneho vzdelávania od 3 rokov
	Reforma pozostáva zo zmien príslušných legislatívnych ustanovení, ktoré nastavia normatívne financovanie materských škôl a umožnia rovnocenný prístup k povinnému predprimárnemu vzdelávaniu pre deti vo veku 5 rokov. Reforma tiež zahŕňa investíciu do kapacít materských škôl. Prostredníctvom výzvy sa bude zriaďovateľom materských škôl poskytovať možnosť na čerpanie finančných prostriedkov na dobudovanie chýbajúcich kapacít tak, aby každému dieťaťu od 3 rokov veku do nástupu na povinnú školskú dochádzku bolo umožnené zúčastňovať sa na predprimárnom vzdelávaní.	
	Gestor	MDaV SR
	Komponent	2: Obnova budov
	Investícia	2: Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov
	Cieľom je zlepšenie stavebnotechnického stavu historických a pamiatkovo chránených verejných budov, pričom sa zlepší ich energetická hospodárnosť, predĺži životnosť a zvýšia sa možnosti ich využívania verejnosťou.	
	Gestor	MH SR

Komponent	1: Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra
Investícia	1: Investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE
Cieľom je zvýšenie výrobných kapacít z OZE v súlade s požiadavkami Integrovaného národného energetického a klimatického plánu. Investície do nových výrobných kapacít (10 kW až 50 MW) budú podporované formou investičnej pomoci.	
Gestor	MŠVVaŠ SR
Komponent	7: Vzdelávanie pre 21. storočie
Investícia	1: Digitálna infraštruktúra v školách
Investícia podporí budovanie digitálnej infraštruktúry a sprostredkovane posilní aj digitálnu gramotnosť a zručnosti žiakov.	
Investícia	2: Dobudovanie školskej infraštruktúry
Investícia má za úlohu rozšíriť kapacity základných škôl v okresoch, ktoré nemajú zabezpečený optimálny prístup k vzdelaniu (dvojmenné prevádzky škôl). Dôraz sa bude klásť na školy s vysokým počtom detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Zároveň pre oblasti s vysokým počtom SZP detí budú na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti dobudované školské knižnice. Zabezpečenie novej infraštruktúry bude prebiehať niekoľkými formami – rozširovaním existujúcich kapacít, rekonštrukciou aj budovaním nových priestorov.	

2.2 Projektové výzvy a programy

Jednou z najčastejšie kladených otázok vedenia a zainteresovaných odborných zamestnancov zariadení PaP a ŠVZ v súvislosti s vyhľadávaním výziev v rámci prípravy projektov je otázka, kde je možné získať informácie o výzvach a grantových programoch. Podrobné informácie o výzvach a indikatívny harmonogram výziev/vyzvaní na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z **Operačného programu Slovensko** sú zverejnené na webovej stránke [Eurofondy 2020+ | UPVII \(gov.sk\)](#). Aktuálne výzvy z **Plánu obnovy a odolnosti** je možné sledovať na webovej stránke [Domov | Plán obnovy \(planobnovy.sk\)](#).

V tejto súvislosti je súčasťou dokumentu prehľad priorit/komponentov a opatrení OP Slovensko a POaO, v rámci ktorých môžu byť vyhlásené projektové výzvy pre zariadenia PaP a ŠVZ (Tabuľka 3 a 4).

Tabuľka 3 Prehľad priorit a opatrení OP Slovensko

Gestor	Priorita	Opatrenie
MIRRI SR, MPSVR SR	4P5. Aktívne začlenenie a dostupné služby/ 4P6. Aktívne začlenenie rómskych komunít	RSO4.3. Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunít, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb.
MIRRI SR, MŠVVaŠ SR	4P2. Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie/ 4P3. Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu	RSO4.2. Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu.

MPSVR SR	4P5. Aktívne začlenenie a dostupné služby/ 4P7. Sociálne inovácie a experimenty (Akcie v oblasti sociálnej inovácie)	ESO4.8. Podpora aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, nediskrimináciu a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti, najmä v prípade znevýhodnených skupín.
MŠVVŠ SR	4P2. Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie	ESO4.5. Zvýšenie kvality, inklúzie a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce okrem iného prostredníctvom potvrdzovania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií vrátane podnikateľských a digitálnych zručností a tiež prostredníctvom podpory zavádzania systémov duálnej odbornej prípravy a učňovskej prípravy.
	4P2. Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie/ 4P4. Záruka pre mladých (Zamestnanosť mladých ľudí) 4P7. Sociálne inovácie a experimenty (Akcie v oblasti sociálnej inovácie)	ESO4.6. Podpora rovného prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu až po terciárnu úroveň a vzdelávanie a učenie dospelých vrátane uľahčovania vzdelávacej mobility pre všetkých a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím.
	4P3. Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu	ESO4.7. Podpora celoživotného vzdelávania, najmä flexibilných príležitostí na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu pre všetkých s prihliadnutím na podnikateľské a digitálne zručnosti, lepšie predvídanie zmien a nových požiadaviek na zručnosti na základe potrieb trhu práce, uľahčovanie kariérnych zmien a podpora profesijnej mobility.
MŽP SR	2P2. Životné prostredie	2.7.3 Podpora biologickej a krajinnej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržovania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu invázií nepôvodných druhov.
ÚV SR	4P6. Aktívne začlenenie rómskych komunít	ESO4.10. Podpora sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komunít, ako sú napríklad Rómovia.

Tabuľka 4 Prehľad komponentov a opatrení POaO

Gestor	Komponent	Opatrenie
MH SR	1: Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra	Investícia 1: Investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE
MDaV SR	2: Obnova budov	Investícia 2: Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov
MŠVvaŠ SR	6: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho	Reforma 1: Zabezpečenie podmienok na implementáciu povinného predprimárneho vzdelávania pre deti od 5 rokov a zavedenie právneho nároku na miesto v materskej škole alebo

	vzdelávania na všetkých stupňoch	u iných poskytovateľov predprimárneho vzdelávania od 3 rokov
		Reforma 2: Definícia konceptu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí a žiakov a vypracovanie modelu nárokovateľných podporných opatrení vo výchove a vzdelávaní vrátane systému ich financovania
		Reforma 3: Reforma systému poradenstva a prevencie a zabezpečenie systematického zberu dát v oblasti podpory duševného zdravia detí, žiakov a študentov
	7: Vzdelávanie pre 21. storočie	Investícia 1: Digitálna infraštruktúra v školách Investícia 2: Dobudovanie školskej infraštruktúry
MZ SR	12: Humánna, moderná a dostupná starostlivosť	4.2: Vzdelávanie odborníkov mimo rezortu zdravotníctva
MIRRI SR	17: Digitálne Slovensko (štat v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	3: Investície v oblasti konektivity

2.3 Zoznam užitočných odkazov na zdroje projektových výziev a grantových programov

Potenciálnym projektovým žiadateľom odporúčame priebežne sledovať aktuálne vyhlásené výzvy na predkladanie projektov a zosúladiť svoj projektový zámer so stanovenými prioritami konkrétneho programu. Upozorňujeme však, že žiadateľ nemôže očakávať, že jedna výzva bude komplexne riešiť celé spektrum jeho potrieb. V Tabuľkách 5, 6 a 7 ponúkame aktívne linky odkazujúce na vyhlasovateľov výziev a grantov.

Tabuľka 5 Zoznam webových stránok zverejňujúcich výzvy POaO a OP Slovensko

ZOZNAM WEBOVÝCH STRÁNOK ZVEREJŇUJÚCICH VÝZVY POaO a OP Slovensko	
Plán obnovy a odolnosti	https://www.planobnovy.sk/realizacia/vyzvy/
Program Slovensko	https://www.eurofondy.gov.sk/
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	https://www.mirri.gov.sk/
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	https://www.minedu.sk/
Ministerstvo zdravotníctva SR	https://www.health.gov.sk
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	https://www.mindop.sk/
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	https://www.employment.gov.sk
Ministerstvo životného prostredia SR	https://www.op-kzp.sk/

Tabuľka 6 **Webové stránky na Európske programy**

EURÓPSKE PROGRAMY	
Erasmus plus Slovensko (SAAIC)	https://www.erasmusplus.sk
Európska nadácia pre mládež (EYF)	https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation

Tabuľka 7 **Užitočné odkazy na projektové výzvy**

UŽITOČNÉ ODKAZY	
Portál na vyhľadávanie grantov a projektové služby	https://www.grantexpert.sk/
Platforma verejnej správy na sumarizáciu projektov	https://www.vssr.sk/
Portály pre projektové žiadosti/výzvy	https://www.itms2014.sk/
	https://ispo.planobnovy.sk/
	https://egrant.sk/

2.4 Príklady projektov programu Erasmus+

Pri hľadaní prienikov medzi potrebami zariadení a možnosťami zapojenia sa do výzvy vznikol predkladaný podporný súbor, ktorý poskytuje prehľad o možnostiach zapojenia sa do realizácie projektov programu Erasmus+ a ďalšie praktické návody súvisiace s písaním projektu a jeho samotnou realizáciou.

Obsah podporného súboru je tvorený zo 7 príkladov projektov Erasmus+ uvedených v Tabuľke 8, webinára a prezentácie pod názvom *Ako sa CPP a ŠCPP vedú zapojiť do projektov programu Erasmus+*. Prezentácia bola určená na predstavenie programu Erasmus+ na obdobie 2021 – 2027. Poskytuje informácie o grantoch pre široké spektrum aktivít v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy mládeže a športu. Rozpracované príklady sú uvedené v Prílohe 2.

Príklady projektov programu Erasmus+ vznikli ako inšpirácia na možné zapojenie ZPP a ŠVZ do výzvy na podanie žiadosti o grant v rámci programu Erasmus+ a možnosť tak získať finančné prostriedky na naplnenie svojich potrieb s cieľom podporiť vzdelávanie a odbornú prípravu OZ a PZ. Išlo o iniciatívu RPC v danom období, keď neboli vyhlásené výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný prostriedok, ale bolo v platnosti Vykonávacie usmernenie s názvom *Stratégia pre inklúziu a rozmanitosť v rámci programu Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity* a v súlade s ním vyhlásená Výzva 2022: *Nové príležitosti pre medzinárodné vzdelávanie financované z programu Erasmus+*.

Tabuľka 8 **Prehľad príkladov projektov Erasmus+**

Por. číslo	Príklady projektov Erasmus+	Téma
1.	Vzdelávanie asistentov	Úspešný pedagogický asistent a asistent učiteľa žiaka so zdravotným znevýhodnením
2.	Supervízia	Vzdelávanie odborne a zodpovedne – pod dohľadom supervízie
3.	Dobrovoľníctvo v CPP	Solidárne centrá

4.	Školenia pre surdopédov	Zvyšovanie kompetencií odborných zamestnancov pracujúcich v oblasti surdopédie v ČR a SR
5.	Expertí pre budúcnosť	Expertí pre budúcnosť
6.	Požičovňa experta	Požičovňa experta/Nové terapeutické metódy zo zahraničia/Nové trendy v terapii/Čo sa deje nové vo svete terapie
7.	Tvorba siete MDP	Tvorba medzinárodnej siete MD spolupráce poradenských zariadení /Medzinárodná MD spolupráca s ohrozeným klientom a jeho rodinou /Zvyšovanie kvality poradenských služieb formou medzinárodnej MD spolupráce

3. PODPORNÉ NÁSTROJE NA PRÍPRAVU PROJEKTOV

Pre zariadenia PaP a ŠVZ boli vytvorené viaceré podporné nástroje, ktorých cieľom je zlepšiť spôsobilosti vedenia a odborných zamestnancov zariadení v oblasti prípravy projektových návrhov pri zapojení sa do projektových výziev/grantov/DOV zameraných na ich inštitucionálny rozvoj a s tým spojenú implementáciu štandardov. Podporné nástroje na prípravu projektov rozdeľujeme na dve časti. Prvá časť obsahuje 5 vzorových DOP (Tabuľka 9) a obsahom druhej časti sú tri nástroje vytvorené na podporu projektového riadenia (Tabuľka 10).

Tabuľka 9 **Vzorové DOP**

Poradie	Témy vzorových dopytovo orientovaných výziev
1.	Zlepšenie energetickej hospodárnosti budov ZPP
2.	Multidisciplinárna podpora pozitívnych zmien v rodinách s deťmi so znevýhodnením poskytovaná Špecializovaným centrom poradenstva a prevencie
3.	Zvýšenie kvality, dostupnosti a inklúzie služieb poskytovaných špeciálnymi výchovnými zariadeniami a zariadeniami poradenstva a prevencie v Slovenskej republike
4.	Podpora zelenej infraštruktúry vybudovaním therapeutickej záhrady v ZPP
5.	Digitalizácia pracovných nástrojov a procesov systému poradenstva a prevencie

V procese implementácie štandardov prostredníctvom projektových výziev sa počas realizácie NP Štandardy hľadali alternatívne možnosti podporných nástrojov s cieľom zlepšiť spôsobilosti vedenia a odborných zamestnancov zariadení v oblasti prípravy projektových návrhov. Balík podporných nástrojov k DOP obsahuje tri samostatné nástroje, ktoré prepájajú teoretické poznatky, praktické rady a príklady dobrej praxe s cieľom motivovať ZPP a ŠVZ a zapájať sa do projektových výziev (Tabuľka 10).

Tabuľka 10 **Balík nástrojov na podporu projektového riadenia**

Podporné nástroje	
Podpora projektového riadenia pre ZPP a ŠVZ	
Cieľom metodické príručky je poskytnúť čitateľovi stručné základy projektového riadenia, prispieť k osvojeniu si vedomostí z oblasti projektového riadenia a vytvoriť užitočnú pomôcku/manual pre tých, ktorí sa v ZPP a ŠVZ zapájajú do tvorby a realizácie projektov. Účelom dokumentu je sprehľadniť a zjednodušiť prácu, pomôcť sa zorientovať a poskytnúť podporu pri spracovaní projektových návrhov.	
Videometodika pre DOP	
Videometodika <i>Ako na projektové žiadosti prakticky</i> dopĺňa metodickú príručku <i>Podpora projektového riadenia pre ZPP a ŠVZ</i> . Pomáha prakticky sa zorientovať v projektových možnostiach a príležitostiach. Rozdelená je do 4 samostatných častí, ktoré reflektujú jednotlivé fázy projektu: <ul style="list-style-type: none"> - ako projektovo myslieť – predpríprava projektu, - podanie žiadosti – vyplnenie formulára grantu/výzvy, - hodnotiaci proces, úspešná žiadosť a podpísanie zmluvy, - realizácia projektu, monitoring a ukončenie projektu. 	
Podcast k videometodike	Ako sa pripraviť na písanie projektu – VÚDPaP (vudpap.sk)

Inšpiratívne príklady – príklad dobrej praxe/kazuistiky	
<p>Inšpiratívne príklady sú podporným nástrojom, ktorého cieľom je formou príbehu/kazuistiky vymieňať si so ZPP a ŠVZ skúsenosti a príklady dobrej praxe v procese zapojenia sa do projektových výziev a grantov. Ich účelom je na konkrétnych príkladoch alebo situáciách poskytnúť know-how a how-no, ktoré priniesla praktická skúsenosť (napr. aha efekty, tipy z praxe a spolupráce so ZPP a ŠVZ, úspechy a neúspechy, „lessons learned“).</p>	
Inšpiratívny príklad č. 1	Grantová výzva na rozvoj digitálnych zručností
Inšpiratívny príklad č. 2	Tréning a učenie – nenásilný, bezbolestný a hravý; poskytovanie novej terapeutickkej metódy Biofeedback pre OZ CPP
Inšpiratívny príklad č. 3	Terapeutická záhrada ako podpora zelenej infraštruktúry v CPP
Inšpiratívny príklad č. 4	Vzdelávanie odborníkov mimo rezortu zdravotníctva

ZÁVER

Tvorbe projektových návrhov a realizácii projektov predchádza plánovanie projektov. V tejto fáze je dôležité:

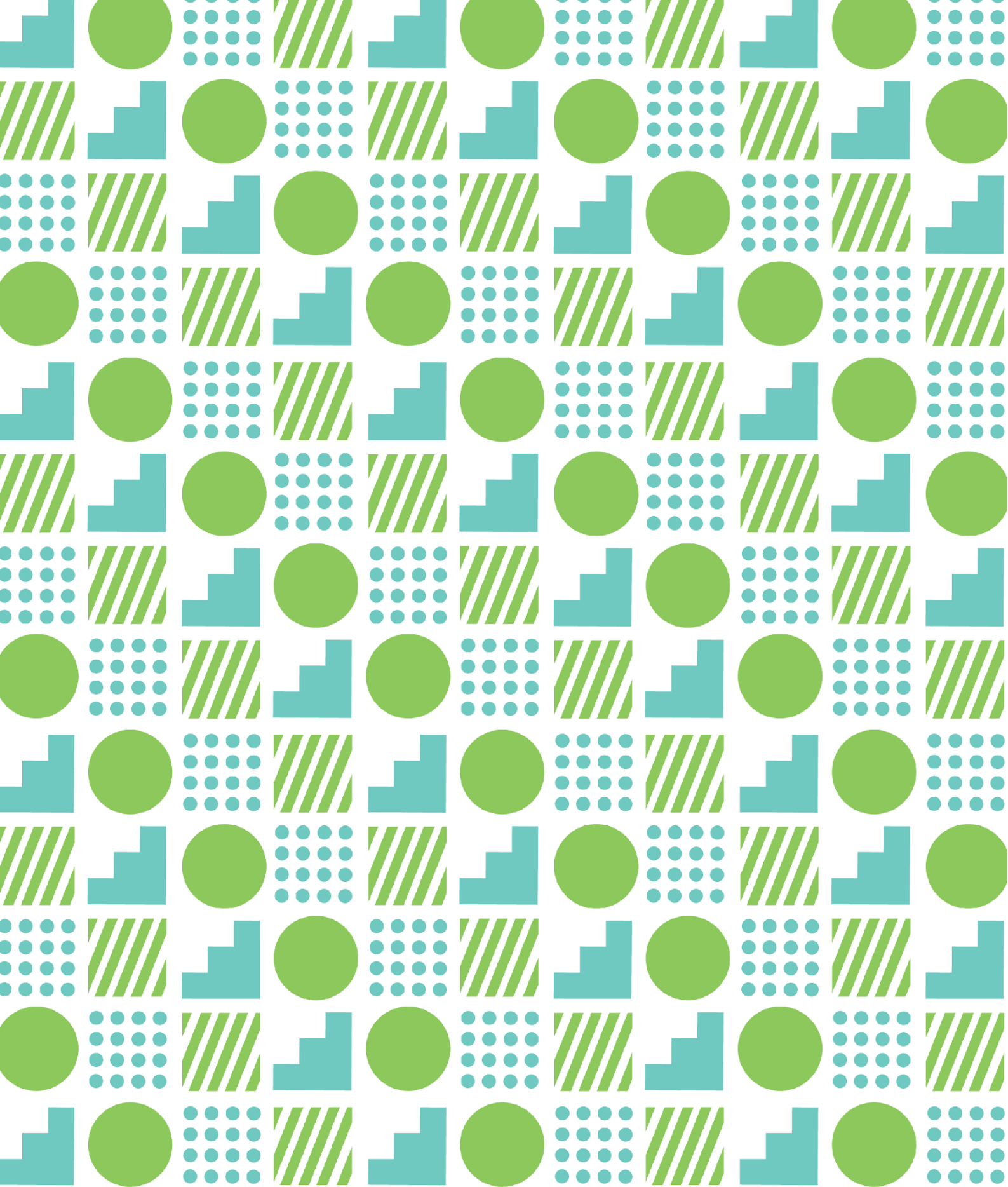
- poznať potreby a na základe toho cielene vyhľadávať vyhlásené (napr. dopytovo orientované) výzvy,
- vo vyhlásenej výzve sledovať najmä cieľ výzvy, oprávnenosť žiadateľa, aktivity, oprávnené a neoprávnené výdavky, rozpočet, spolufinancovanie, hodnotenie projektov, hodnotiace kritériá, povinné prílohy, doklady, fotodokumentáciu a pod. (Podpora projektového riadenia pre zariadenia poradenstva a prevencie a špeciálne výchovné zariadenia).

Dokument *Potreby a príležitosti pre zariadenia poradenstva a prevencie a špeciálne výchovné zariadenia* vznikol so zámerom uľahčiť vedeniu a odborným zamestnancom zariadení PaP a ŠVZ efektívne plánovanie projektov, vyhľadávanie projektových výziev, prepájanie identifikovaných potrieb s vyhlásenými výzvami. Vzhľadom na to, že zameranie projektových výziev podlieha zmenám, bude vo VÚDPaP dochádzať k aktualizácii znenia tohto dokumentu. Veríme, že dokument bude pre zariadenia užitočnou pomôckou v tejto kľúčovej fáze projektového riadenia.

PRÍLOHY

Príloha 1 Prehľad aktuálnych projektových výziev

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie
k inklúzii a úspešnosti na trhu práce